

chap
chap@telegraaf.nl

Europees project om in toekomst droge voeten te houden

GEEF WATER DE RUIMTE!

door RONALD VEERMAN

ANTWERPEN - Smeltende ijskappen, een stijgende zeespiegel dus hogere dijken. Het lijkt logisch om het wassende water waar mogelijk met robuuste zeekeringen en stevige dammen tegen te houden, maar uiteindelijk blijkt Nederland daar eigenlijk helemaal niet mee gediend.

Juist door het water ook de ruimte te geven, overstromingsgebieden te creëren en de natuur te ontwikkelen kunnen we onze voeten op termijn droog houden en tegelijk de flora en fauna in ons land een stevige dienst bewijzen.

Om te bewijzen dat de strijd tegen het water ook op een andere manier met suc-

ces kan worden aangepakt, hebben Nederland, België en Groot-Brittannië vier jaar geleden via het 'Frame'-project de handen ineengeslagen en een aantal proefprojecten ontwikkeld om de natuur en het stijgende zee- en rivierenpeil op een veilige manier haar gang te laten gaan.

Vorige week werden in Antwerpen de eindresultaten en vijf fraaie waterplannen gepresenteerd, die onze rivieren, waterwegen en kustzee in bedwang moeten houden en tegelijk de natuur een impuls geven. Daarbij ook twee mooie Hollandse projecten, de 'Zuiderklip' in de Biesbosch en 'Noordrand' op het eiland Goeree-Overflakkee.

Zuiderklip-projectleider Marja Martens van het ministerie van Landbouw vertelt trots over het 400 hectare grote poldergebied, waar onlangs de dijken zijn verlaagd en nu de geulen worden gegraven om vanaf volgend jaar bij hoog water de Bergsche Maas gecontroleerd te laten overstromen. „Dit is een prachtige manier om meer natuur met meer veiligheid te combineren. Bij hoog water stroomt het gebied onder en in de zomer kunnen dieren en vogels er grazen, terwijl wandelaars er van de natuur kunnen genieten.”

Volgens Martens kan de Zuiderklip het niveau van de Bergsche Maas bij hoogwater met vijf centimeter verlagen. „Natuurlijk is dat nog niet genoeg. Dit gebied zal op termijn dan ook een kraal aan een hele ketting van overloopgebieden moeten zijn.”

Uniek

Juist in de Biesbosch komt het Zuiderklip-project perfect tot zijn recht. „In Europa zijn zoetwatergetijdgebieden uniek”, aldus Martens, die hoopt dat de dertig centimeter tussen eb en vloed op termijn kan worden verhoogd tot een meter.

Dat laatste wordt wellicht over enige tijd reali-

teit nu de Haringvlietsluizen vanaf volgend jaar voor het eerst ook tijdens vloed open zullen gaan en gecontroleerd zout water zal worden binnengelaten.

„Het Haringvliet werd na de watersnoodramp afgesloten, maar dat heeft slecht uitgepakt voor de natuur”, aldus Ed de Meijer van de provincie Zuid-Holland. „Hoewel het Haringvliet een mooi zoetwatermeer werd, was de afsluiting onnatuurlijk. Met name door de oprukkende blauwalg is de vis- en vogelstand fors achteruitgegaan.”

Instroom

De Meijer is coördinator van het 'Noordrand'-project, dat de gevolgen van de herstelde instroom van zout water in het Haringvliet moet compenseren. „Op het punt waar het Haringvliet ook in de toekomst nog zoet zal zijn, wordt van oost naar west een kanaal door het eiland gegraven, om zo ook de straks aan zout water grenzende landbouwgebieden van zoet water te blijven voorzien.”

Hoewel een vijftal landbouwbedrijven moet verhuizen, komt volgens De Meijer zowel de natuur als de boeren als winnaar uit de nieuwe situatie. „De flora en fauna in het Haringvliet zal op leven, terwijl de zoetwatervoorziening op wandelaars er van de natuur controle komt. Overtollig (regen)water vangen we tijdelijk op en bij een droogteperiode kan het 250 hectare grote beken voor de akkerbouwers juist soelaas bieden.

Ook de Nederlandse 'Frame'-projectleider Frank van Holst is trots op de vijf projecten en hoopt zo snel mogelijk ook Frankrijk en Duitsland als partners te lokken. Groot voordeel van de Europese samenwerking is dat ook de Europese Unie financieel flink bijspringt. Behalve het financieren van Europese infrastructuur en het steunen van arme regio's is ook de aanpak van het broeikaseffect en het wassende water immers een Europees 'probleem'. Brussel betaalt daardoor maar liefst de helft van de 37 miljoen euro die met de vijf projecten gemeoid is.

Op vijf demonstratielocaties worden specifieke activiteiten uitgevoerd waar geleerd kan worden hoe op verschillende wijze het stijgende water de ruimte kan worden gegeven. In Nederland betreft dat het project Zuiderklip in de Brabantse Biesbosch en de Noordrand van Goeree-Overflakkee.

Het hoge rivierwater stroomt over de verlaagde dijken het overstromingsgebied binnen

Achter de dijk van Goeree ontstaat een zoetwaterbassin

Graafwerkzaamheden bij het KBR-project

Verloren meertjes in de IJzerbroeken.

Plattegrond van het Zuiderklip-project aan de rand van de Biesbosch.

o-invasies
dreiging
or volks-
zondheid

opgepast voor Aziatische tijgermug